

PÄRINÄÄ JA PAUKETTA

Kainuun Moottorikerho 75 vuotta

Antti Mäkinen

2022

Kainuun Museossa järjestettiin Kainuun moottorikerho ry:n aloitteesta moottoriurheilua esittelevä näyttely *Pärinää ja pauketta* 28.9.2022–25.1.2023. Tähän julkaisuun on koottu näyttelyvalmistelussa syntyneet laajemmat tekstit, joista näyttelyyn muokattiin lyhyet ja tiiviit tekstit.

Tekstin aineistona on käytetty Kainuun moottorikerhon arkistoa, johon kuului myös lehtileikkeitä eri ajoilta sekä haastatteluista tehtyjä lyhennelmiä. Lisäksi *Pärinää ja pauketta* -näyttelyä varten haastateltiin muutamaa henkilöä kesällä 2022.

Kiitän haastateltuja henkilöitä sekä Kainuun moottorikerhoa yhteistyöstä. Ilman yhdistyksen apua museo ei olisi pystynyt näyttelyä toteuttamaan, sillä museon kokoelmissa ei ole moottoriurheiluun liittyvää esineistöä eikä aiemmin kuva-aineistoakaan. Näyttelyn valmistamisen yhteydessä kuvia luovutettiin museon kuva-arkistoon. Kiitos kaikille lahjoittajille.

Antti Mäkinen
museonjohtaja

Timo Roininen kilpailemassa Levillä 1998.

Kuva: Studio Lindell.

Kansikuva: Moottoripyöräkilpailu Keskuskentällä 1950-luvun puolivälissä, vas. Matti Ylä-Outinen, Helge Sarjosalo ja Veikko Mustonen.

Ensimmäiset vuodet

Kainuun moottorikerho perustettiin ja sen säännöt hyväksyttiin Kajaanissa pidetyssä kokouksessa 3. syyskuuta 1947. Perustajina olivat huoltoasemanhoitaja Pentti Peltonen, josta tuli myös ensimmäinen puheenjohtaja, sekä eläinlääkäri Aulis Venes, katsastusmies Tauno Salmi, konttoristi Tuure Sirviö, osastopäällikkö O. Vihikainen, johtaja H. Numminen ja johtaja A. Keränen.

Sääntöjen mukaan yhdistyksen tarkoituksena oli ”kehittää ja ylläpitää jäsenissään innostusta moottoriurheiluun yleensä ja moottoripyöräilyyn erikoisesti sekä kasvattaa heistä ajokulttuurin vaatimuksista selvillä olevia, taitavia ja huolellisia ohjaajia, järjestämällä kilpailuja, näytöksiä, juhlia, kokouksia, luentotilaisuuksia y.m. samantapaista toimintaa.”

Ensimmäisen moottoripyörien jääratakilpailun yhdistys järjesti jo 15. helmikuuta 1948 Kajaanin Keskuskentän luistinradalla. Kisoja mainostettiin lehti-ilmoituksella: *”Ennen näkemätöntä vauhtihurjastelua Kajaanissa”*. Paikalliset motoristit eivät näissä kisoissa vielä menestyneet, mutta tilaisuus keräsi noin 1500 katsojaa, ja jäärata-ajoista tuli yksi vakiintunut toimintamuoto yhdistykselle.

Eläinlääkäri Aulis Venes pumppaa ilmaa autonsa takarenkaaseen Louhikatu 10:n pihassa 1940-luvulla.

Vuonna 1948 alkoi myös tarkkuus- ja liikennekulttuurikilpailujen järjestäminen, joissa tehtiin yhteistyötä Kajaanin Autoteknikkojen ja Kainuun Ammattiautoilijoiden kanssa. Näihin kilpailuihin sai osallistua moottoripyörällä, henkilöautolla tai kuorma-autolla.

Vuonna 1950 yhdistyksellä oli jo noin 70 jäsentä. Autojen ja moottoripyörien maahantuonti oli tuolloin vielä säännösteltyä, mutta vähitellen niiden saaminen helpottui. Samalla kiinnostus moottoriurheiluun kasvoi. Harrastajien ensimmäisiä moottoripyörämerkkejä olivat pääasiassa tshekkiläiset Jawa ja CZ sekä neuvostoliittolaiset IC ja Tähti.

1950-luku

Moottoripyörien jäärata-ajaja järjestettiin muutamina vuosina, jos keliolosuhteet olivat otolliset. Kisat siirtyivät urheilukentältä Vimpelinlammen ja Kaupunginlammen jäille. Piikkirenkaita moottoripyörissä ei vielä käytetty. Jääratakisoja ajettiin myös autoilla eikä niissäkään ollut alussa nastarenkaita, mutta niihin siirryttiin melko pian.

Veikko Mustonen: *"Ensimmäinen moottoripyöräni oli 250-kuutioinen Jawa. Sillä ajettiin siviiliajot ja jäärata-ajot. Minä kisailin jäärata-ajoissa ja silloin otettiin etuvalo pois, ettei se mene rikki. Vakiorenkailla ajettiin."*

Jääratakilpailut Vimpelinlammella noin 1957.

Heikki Hyvärinen: *"Veikko Mustosta nimitettiin aikanaan Penkka-Veikoksi. Hänellä oli moottoripyörässään huonot renkaat ja hän joutui ajamaan radan ulkoreunan penkkaan nojaten, kun muut ajoivat sisäreunaa pitkin. Siitä tuli nimi ja se oli Helge Sarjosalon antama."*

Moottoripyörille alettiin järjestää myös motocross- ja speedway-ajaja. Jos kiinnostusta oli, niin motoristi osallistui kaikkiin eri kilpailuihin samalla moottoripyörällä, koska useampiin pyöriin ei ollut varaa. Vuonna 1953 kilpailu-uransa aloittanut Matti Ylä-Outinen on kertonut ajaneensa samalla pyörällä motocrossia, speedwayta, maarata-ajaja, jäärata-ajaja sekä suunnistus- ja taitoajaja. Pääosin motoristit purkivat, viilasivat ja trimmasivat oman ajokalustonsa moottoreita itse ja kerhossa jaettiin auliisti toisille neuvoja, mitä ja miten kannattaa tehdä.

Moottorikerhon 10-vuotisjuhlan kunniaksi järjestettiin motocross-ajot Armeijanlaaksossa, mutta alueen käyttö jäi yhteen kertaan. Kaupunginlääkäri Heikki Savolainen oli ainakin yksi, joka valitti tapahtuman aiheuttamasta melusta. Ensimmäinen motocross-rata Kajaanissa rakennettiin talkootyöllä niin sanotun Kylmän montun maastoon vuonna 1958. Nykyään alue on Kanervatien seutua Lehtikankaalla. Sotkamossa moottoripyöräkisoja pidettiin Hiukanharjun maastossa ja jäällä Hiukan edustalla.

Helge Sarjosalo moottorikerhon 10-vuotiskilpailussa Armeijanlaaksossa 1957.

Motocrossia Kylmän montulla 1950-luvun lopulla.

Helge Sarjosalo: *"Kylmällä oli muutamana kesänä ajoja. Muualla kuljettiin sitten. Matinmäessä ja muissa sellaisissa paikoissa harjoiteltiin. Matinmäessä oli vapaat maastot ja siellä harjoiteltiin, kun motocross alkoi. Siellä oli hiekkakuoppia ja kaikenlaisia kaivauksia ja monttuja, joista oli otettu hiekkaa. Niihin suunniteltiin itse ratoja."*

Toukokuussa 1951 järjestetyissä liikennekilpailuissa oli ilmeisesti ensimmäisen kerran Kajaanissa naisosallistuja omassa henkilöautojen sarjassaan. Saimi Ohtonen olisi pistetuloksellaan tullut miesten sarjassa kahdenneksitoista ja jättänyt neljä miesautoilijaa taakseen. Vuoden 1953 jäärata-ajoissa Ohtosella oli naistensarjassa jo toinenkin kilpailija.

Kesällä 1952 järjestettiin ensimmäisen kerran kaksi päivää kestäneet Kainuun Suurajot. Reittinä oli Kajaani – Kuusamo – Kajaani. Osanottajia oli Kainuun lisäksi Joensuun seudulta. Myöhemmin Suurajoihin tuli osallistujia Etelä-Suomesta asti ja reiteillä käytiin muun muassa Oulussa ja Haapavedellä.

Kilpailumatkoilla moottoripyöriä kuljettiin usein kuorma-autolla.

Muihinkin kilpailuihin saatiin osallistujia ympäri Suomea. Tunnettuja ajajia haluttiin välillä kutsua kisoihin, jotta yleisöä saataisiin enemmän. Kun paikalliset ajajat saivat kokemusta omista kisoistaan, hekin lähtivät kisamatkoille muualle.

Helge Sarjosalo: *"Kun Kajaanissa oli kilpailuja, niin muualta hankittiin tänne ihan Suomen motocrossin huipulta kilpailijoita. Oli Reinin veljeksiä ja muita. Kerran Iisalmessa minä voitin kilpailut, joissa oli Moskari ja muita, jotka olivat viiden parhaan sakissa. Silloin alkoi tulla kutsuja Etelä-Suomeen."*

Maaliskuussa 1957 järjestetyistä jäärata-ajoista Kainuun Sanomat kertoi seuraavasti: ”Noin 1.500 henkeä seurasi sunnuntaina purevasta viimasta välittämättä Kajaanin Kaupunginlammilla Kainuun Moottorikerhon ja Ammattiautoilijat ry:n järjestämiä jäärata-ajoja. Jäälle aurattu rata oli kuoppainen ja vaikea, mutta mainittavia onnettomuuksia ei sattunut, muutaman moottoripyöräilijän kaatumista ja autojen saamia lommoja lukuunottamatta.”

Noissa kisoissa palkintosijoille päässeiden automerkit olivat Chevrolet, Dodge, Ford, Volkswagen, IFA ja Wartburg. Palkintosijoille päässeiden moottoripyörämerkit olivat NSU, CZ, IFA, Jawa ja Panther.

Helge Sarjosalo: *”Ensimmäinen pyörä oli Jawa 250 ja toinen pyörä oli Jawa 350 Six Days. Sitten hankin uutena Englannista tilaamalla isomman pyörän, 500-kuutioisen Royal Enfieldin, muistaakseni 1957 ja sillä kilpailin sitten. Siihen aikaan tällöinen motocross-pyörä painoi noin 160 kiloa. Siinä piti olla myös kuntoa.”*

Yhdistyksen toiminta ei ollut pelkkää kilpailujen järjestämistä. Toimintaan kuului myös kerhoiltoja esitelmiseen ja kilpailutoimintaa varten järjestettiin kursseja toimihenkilölisenssien saamiseksi. Kerhoon perustettiin jo 1950-luvulla ensimmäiset jaostot, joita myöhemmin perustettiin lisää tarpeen mukaan eri toiminnoille.

Viktor Kultamaa, Peugeot ja 1950-luvulla saatuja kilpailupalkintoja.

Jääratakilpailujen säännöt 31.3.1956

- 1.** Kilpailut ovat jäsenten väliset.
- 2.** Kilpailevassa pyörässä ei saa olla mukana muita kuin ohjaaja eikä mitään lisäpainoja.
- 3.** Ajo täytyy suorittaa tavallisilla ilmarenkailla, ajoneuvossa saa olla ainoastaan vakiovarusteet. Moottoripyörien sallitaan ajaa ilman äänenvaimentajaa. Moottoripyörässä ei saa käyttää suksia.
- 4.** Kilpailu tapahtuu jokaisen kilpailijan omalla vastuulla ilman korvausvelvollisuutta järjestäjien taholta mahdollisten onnettomuuksien tai vahinkojen sattuessa.
- 5.** Kilpaillaan seuraavissa sarjoissa: yli 250 cc ja 250 cc jaolla sekä 150 cc jaolla.
- 6.** Rata, joka on noin 1 ¼ km kierretään (3) kolme kertaa ja ajossa kulunut aika ratkaisee sijoitusjärjestyksen. Jos useamman kuin yhden kilpailijan aika on sama, voittaa se, jolla on nopein kierrosaika. Mikäli parhaat kierrosajat ovat samat, ratkaisevat seuraavaksi parhaat kierrosajat. Jos kaikki ovat samoja, ratkaisee arpa sijoituksen.
- 7.** Lähtö tapahtuu maaliviivalta käynnistetyin moottorein. Moottoripyörien lähtö tapahtuu kolmen (enintään neljän) mp:n sarjassa kerrallaan ryhmälähtönä yhtäaikaisesti. Radan vaarallisuudesta johtuen kilpailujen johtaja määrää lähtöhetkellä, ajavatko kilpailijat erikseen tai yhteislähdöllä.
- 8.** Lähtöjärjestys ratkaistaan arpomalla.
- 9.** Ohittaminen sallitaan kummaltakin puolen.
- 10.** Joka tahallaan estää ohituksen tai ohituksen yrityksen, suljetaan pois kilpailuista.
- 11.** Epäonnistumisen sattuessa ei sallita uusintaa, mikäli keskeytys ei tapahdu järjestäjien toimesta.
- 12.** Kilpailujohdolla on oikeus olosuhteista riippuen keskeyttää, peruuttaa tai siirtää kilpailu tai antaa määräyksiä, jotka voivat olla tarpeen kilpailun suorittamiseksi

1960-luku

Kylmän montulle tehty rata kärsi vuosikymmenen alussa siitä, että TVH alkoi säilyttää siellä sepeliä. Paikkaa pidettiin kuitenkin harjoitteluna lähinnä mopoille, kunnes vuosikymmenen lopulla Lehtikankaan asuinalueen laajeneminen keskeytti kaiken toiminnan.

Moottoripyöräilijät harjoittelivat ja kisailivat jäärata-ajoa pääasiassa Vimpelinlammella ja joskus Vuottolahdessa, Paltamossa, Hyrynsalmella ja Paltaniemellä. Autoilijat osallistuivat jäärata-ajoihin samalla omissa sarjoissaan. Vimpelinlammen rannoille katsojia kertyi parhaimmillaan noin 4000. Helmikuussa 1965 300-metrinen jäärata saatiin tehdä Keskuskentälle.

Motocrossia harjoiteltiin satunnaisesti eri hiekka-alueilla ja motoristeilla oli myös st-ajoa (suunnistus- ja tarkkuusajo) ja taitoajoa. Autoilijoille järjestettiin vuosittain Kainuun Suurajot, joihin kuului suunnistus- ja tarkkuustehtäviä. Ajoihin osallistui 20-60 autokuntaa. Vuonna 1963 Kajaanissa perustettiin Kajaanin Urheilutoimikunta ry ja osa moottorikerhon jäsenistä siirtyi sinne. Moottorikerhon toiminnassa pääpaino oli moottoripyöräharrastuksessa.

1960-luvulla nuorille pidettiin omaa kerhoa, jossa annettiin muun muassa liikenneoppia. Vuonna 1966 kerho voittikin Suomen Moottoriliiton nuorisokerhojen välisen toimintakilpailun, mutta kaksi vuotta myöhemmin nuorisokerho jo lakkasi toimimasta.

Vuosikymmenen lopulla yhdistyksen toiminta hiljeni ja ilmeisesti lakkasi kokonaan, koska marraskuussa 1971 järjestetyssä vuosikokouksessa päätettiin herättää kerhotoiminta uudelleen henkiin.

Piikkirenkaisten moottoripyörien jäärata-ajo Keskuskentällä 1960-luvun puolivälissä.

1970-luku

1970-luvun alussa moottoripyöräharrastus kasvoi, kun ajoneuvojen hankinta oli helpompaa ja yhteiskunta vaurastui. Tarve yhteiselle toiminnalle ja harjoitteluradoille lisääntyi. Yhdistyksellä oli kuitenkin ongelmana omien kokoontumis- ja huoltotilojen puute eikä säännöllistä toimintaa saatu aikaiseksi. Kokoontumisia yritettiin pitää ulkotiloissa esimerkiksi Kauppatorilla, mutta niissä oli ulkopuolisia häiriötekijöitä. Osa motoristeista harjoitteli yksityisesti Matinmäen hiekkamontuilla.

Vuonna 1976 pidetyssä vuosikokouksessa päätettiin uudelleen kerhon toiminnan jatkamisesta. Kerhon jäseniä oli talvella menestynyt jäärata-ajojen SM-osakilpailuissa ja yhdistys päätti olla vaativampi kaupungin suuntaan. Yhtenä tavoitteena oli motocross-radan kunnostus Matinmäkeen, koska usealla jäsenellä oli jo tehdasviritettyjä moottoripyöriä. Toukokuussa järjestettiin Matinmäessä radan kunnostustalkoot, joihin osallistui lähes kaikki kerhon jäsenet. Kerhon vihkoon kirjattiin: *”Osanottajia yli 30 kaikki tekivät hikisen urakan kantoja kaivettiin irti maasta useita, kaikki kuoppaisimmat paikat tasoitettiin. Rata saatiin sellaiseen kuntoon kuin oli tarkoituskin.”*

Moottoripyöräilijöitä osallistui eri puolilla maata ja ulkomaillakin kokoontumisajoihin. Moottorikelkkailu otettiin yhdeksi moottorikerhon harrastelajiksi heti, kun toiminta aktivoitui vuonna 1976. Kelkoilla tehtiin safariajvoja ja pidettiin jäsenten välisiä kelkkakisoja. Yhdistyksen painopisteiksi muodostui näin moottoripyörämatkailu, motocross ja moottorikelkkailu. Vuonna 1977 kerho sai käyttöönsä kelkkailijoille radan Kivimäestä ja motocross-ajajille radan Matinmäestä. Kerhoiltoja pidettiin Citytalon nuorisotiloissa.

Ensimmäiseen Kaenuu Treffeniin 1979 Suomussalmen Hossaan kutsuttiin vieraksi myös moottoripyöräpoliisit.

Esko Karjalainen: *"Rata oli aluksi ihan polku, ei ollut kovin leveä. Sitten anoimme 1980-luvun taitteessa Ilmailuhallitukselta lupaa, että saisimme leventää rataa ja laajentaa aluetta. Paavo Väyrynen oli silloin joku ministeri ja hänen kautta saimme Ilmailuhallitukselta luvan, kun Sointamon Allan puolsi sitä. Lupa piti saada Helsingistä ja se oli aina määräaikainen, jota aina jatkettiin."*

Yhdistyksen jäseniä osallistui SM-kisoihin ja yhteisiä retkiä järjestettiin erilaisiin tapahtumiin. Uutena toimintana aloitettiin junioreiden mini trial. Koska yhdistyksen toiminta oli monipuolista, sille perustettiin alajaostoiksi moottorikelkkajaosto, moottoriurheilujaosto, moottoripyöräjaosto ja nuorisajaosto.

Vuosikymmenen lopulla moottorikerho ryhtyi järjestämään Kainulan kansalaisopiston kanssa moottoripyöräilijöille ennakoivan ajon kurssseja ja vuonna 1979 kerho järjesti ensimmäisen kansainvälisen moottoripyöräilijöiden kokoontumisajon, joka sai nimen Kaenuu Treffin (myöhemmin Kaenuu MC Treffin). Tapahtumalle saatiin malli Kokkolassa järjestetystä Kokko Treffinistä. Ensimmäinen tapaaminen oli Suomussalmen Hossassa ja se keräsi noin 120 osallistujaa.

Heikki Hyvärinen: *"Sitten alettiin puhua, että järjestetään matkapyöräilyä nimellä Kaenuu Treffin. Siellä oltiin koko perhe ja kävimme monessa paikassa. Aika usein tapahtuma oli Lahtasella. Siellä oltiin aktiivihommissa. Kävimme sitten muuallakin. Majoitusta oli teltoissa ja hirsimökeissä."*

Esko Kurkinen Imatran ajoihin suuntautuneella retkellä 1974.

1980-luku

1980-luvulla Kaenuu MC Treffin järjestettiin seitsemän kertaa ja paikkakuntina olivat Hyrynsalmi, Kuhmo, Vaala, Sotkamo, Paltamo ja Ristijärvi. Moottorikerhon jäseniä osallistui vastaaviin kokoontumisajoihin muualla Suomessa, Pohjoismaissa ja jopa Etelä-Euroopassa.

Matti Ylä-Outinen: *”Monena vuonna tuli käytyä katsomassa Välimeren aaltoja. Ne olivat 2-3 viikon reissuja. Pyörät olivat 750-kuutioisesta ylöspäin. Euroopan matkoille Kajaanista lähti enimmillään viisi pyörää. Joskus jos lähti isompi porukka, niin mentiin kahdessa ryhmässä. Siihen aikaan ei ollut kännyköitä ja yhteydenpito oli huonoa. Kartan mukaan suunnistettiin ja aamulla sovittiin, missä ollaan illalla. Jos joku eksyi, tiesi missä muut ovat illalla.”*

Kun moottorikerhon päätoiminta keskittyi moottoriurheiluun, osa matkamotoristeista katsoi, ettei yhdistys ollut enää heidän tarpeisiinsa vastaava yhdistys. Vuonna 1985 Kajaanissa perustettiin Kajaani MC (Moto Club), joka jatkoi matkamoottoripyöräilijöiden kokoontumisajojen järjestämistä. Yhdistys rekisteröitiin vuonna 1994.

Matinmäessä rataa parannettiin edelleen motocross-ajoa varten ja vuodesta 1982 lähtien siellä pidettiin kilpailuja. Kun Matinmäessä järjestettiin kolmannet kansalliset kilpailut syyskuussa 1984, rataa pidettiin yhtenä Suomen parhaista radoista.

Matinmäkeä käytettiin ahkerasti harjoitteluun. Torstaitohinat olivat säännöllisiä harjoittelutapahtumia. Toimintaa oli myös nuorille ja juniori-ikäisille mini trial -lajissa. Lisäksi nuorille järjestettiin mopoleirejä.

Kansainvälinen Kaenuu Treffin 1981 -tapahtuma Lentuan koululla.

Esko Karjalainen: *”Torstaitohinat alkoivat noin 1979-1980, kun rataa laajennettiin ja voitiin järjestää yhteislähtöjä. Teimme sinne lähtöpuomin talkoilla. Torstaisin oli sarjat pienistä suuriin. Nappulaliiga ajoi eri rataa ja kasikymppiset ajoi ennen isompia pyöriä. Kaikki yli 125-kuutioiset ajoivat yhtä aikaa. Parhaimmillaan isoja pyöriä oli vajaa kolmekymmentä. Muistaakseni aloitimme kello 18, moni tuli jo aiemminkin. Ensin sai harjoitella vapaasti ja sitten aloitettiin kilpailut. Ne olivat kerhon sisäisiä kilpailuja, mutta oli siellä joskus vierailijoitakin.”*

”Kesän ajamiset kesti syyskuun loppupuolelle. Matinmäki oli multarata, niin sadekelit tekivät sen liejuiseksi ja liukkaaksi. Talven jälkeen pääsi toukokuun puolivälissä jo hyvin taas ajamaan. Minun aikanani ei vielä ajettu lumimotocrossia. Jäärata-ajoa ajettiin crossipyörillä Kivimäessä yhden lammen jäällä.”

Moottorikelkkailijat kilpailivat edelleen Kivimäessä, josta saatiin kunnostettua kansallisen kilpailun vaatimukset täyttävä rata. Ensimmäiset SM-osakilpailut järjestettiin vuonna 1985. Piirikunnallisia kilpailuja järjestettiin myös muualla Kainuussa. Lisäksi moottorikelkkailijat järjestivät safariajoja eri puolilla Kainuuta. Moottoripyörien jäärataharjoitteluun Kivimäen Syvälammin jäällä kaupunki myönsi luvan ensimmäisen kerran vuonna 1984.

Matinmäen motocross-rata oli 1980-luvun alussa vielä hyvin kapea. **Kuva:** Sirpa Karjalainen.

Esko Karjalainen: *”Olen ollut mukana myös safariajoissa. 1980-luvulla toiminta oli villimpää kuin nykyään. Silloin pääsi täältä Kuhmoon kolkalla Sotkamon jäätä myöden ja Vuosangan kautta ja sieltä sitten Lieksaan. Paljakkaan ei ollut virallista reittiä, kun oli joissa sulapaikkoja. Reittejä oli vähän. Reittejä alkoi tulla 1990-luvun loppupuolella ja nykyään ne ovat todella hyviä. Olen nyt viime aikoina ajanut niitä reittejä paljon.”*

Esko Kurkinen Kivimäessä 1984.

Heikki Hyvärinen: *"Meillä oli 1983-1984 kaksi kelkkaa. Petri ajoi toisella ja kilpaili Timon kanssa. Minä ajoin Ski-doolla. En kilpaillut, mutta ajoimme kelkkaurilla. Jälkikasvu on saanut kyllä pistoksen moottorihommiin kotoa."*

"Petri ajoi kelkalla kilpaa, mutta kun kalusto ei ollut muihin nähden kilpailukykyinen, niin tulokset eivät olleet niin hyviä. Kerran Joensuussa oli kisat ja kysyin sitten, että miten meni. Petri sanoi, että muuten hyvä, mutta kun meinaa tulla nuha. Miten niin, minä kysyin. No kun kaverit menee ohi ja veto käy. Kelkkaharrastus oli meillä kuitenkin perheen harrastus niin kuin monessa muussakin perheessä."

Vuonna 1985 yhdistykselle valmistui oma kerhotila Niskantielle vanhan Shellin varastolle. Tiloissa oli sekä kokoustila että huolto- ja säilytystilaa. Siellä oli helppo järjestää kokoontumisia ja koulutustoimintaa. Samalla yhdistykselle tuli kuitenkin ongelmia Matinmäen alueen käytön kieltämisestä elokuussa 1985 pidettyjen SM-osakilpailujen jälkeen. Toimintaa päästiin jatkamaan pienen tauon jälkeen ja syyskuussa 1987 siellä järjestettiin motocrossissa Kainuun Moottorikerhon 40-vuotisjuhlakilpailut.

Yhdistykseen perustettiin naisjaosto vuonna 1987.

Heikki Hyvärinen: *"Naisjaosto perustettiin, kun lipputuloja ja muita myyntituloja kertyi ja ei tuntunut hyvältä, että niitä käytetään vain johtohenkilöiden matkakuluihin. Naiset sanoivat, että jos he pyörittävät kioskia ja täällä on myös lapsia mukana harrastamassa, niin rahaa pitää saada myös toimintaan."*

1990-luku

Vuosikymmen alkoi vauhdikkaasti, kun yhdistys järjesti huhtikuussa 1990 moottorikelkkacrossin Euroopan mestaruuden osakilpailut Kaupunginlammella. Osallistujia oli Suomesta, Ruotsista, Norjasta ja Italiasta. Pääkilpailua seurasi noin 1800 katsojaa ja järjestelyt onnistuivat hyvin. Kaikesta huolimatta tapahtuma tuotti yhdistykselle tappiota.

Moottorikelkkacrossin SM-osakilpailuja järjestettiin Kivimäessä vuosina 1992 ja 1993. Vuoden 1994 SM-kisat järjestettiin kaupunkialueella Lohtajalla. Moottorikerhoa edustanut Matti Lakkala sai vuonna 1993 SM-pronssimitalin moottorikelkkacrossin 400-luokassa ja vuotta myöhemmin tuli SM-hopeamitali 500-luokassa.

Esko Kurkinen: *"Kelkkailun lajiryhmät perustettiin 90-luvun alussa. Jokaiselle lajille 4-5 henkeä käsittävä ydinryhmä, joka hallitsi lajitekniset muutokset ja säännöt. Kelkkailu lisääntyi: oli kelkkacrossia, enduroa ja safarikelkkailua."*

Keväistä safariajoa Paltamossa 1990-luvun alussa.

Moottoripyörien motocross-toimintaa sekä lasten ja nuorten harrastustoimintaa jatkettiin Matinmäessä ja vuosikymmenen alussa järjestettiin kaksi SM-osakilpailua. Alemman tason kilpailutoimintaa 1990-luvulla oli moottorikelkkailun ja motocrossin lisäksi moottoripyörien jäärata-ajoissa ja siinäkin saatiin järjestettäväksi SM-kisat Paltaniemellä vuosina 1993 ja 1995. Vuosikymmenen toisella puoliskolla moottorikerhon jäsenistä Ilkka Roininen ja Pasi Haataja olivat jääratatiskoissa SM-mitalisteja.

Moottoripyörien motocross-toimintaa sekä lasten ja nuorten harrastustoimintaa jatkettiin Matinmäessä ja vuosikymmenen alussa järjestettiin kaksi SM-osakilpailua. Alemman tason kilpailutoimintaa 1990-luvulla oli moottorikelkkailun ja motocrossin lisäksi moottoripyörien jäärata-ajoissa ja siinäkin saatiin järjestettäväksi SM-kisat Paltaniemellä vuosina 1993 ja 1995. Vuosikymmenen toisella puoliskolla moottorikerhon jäsenistä Ilkka Roininen ja Pasi Haataja olivat jääratakisoiissa SM-mitalisteja.

Tavallisten harrastajien tarpeisiin moottorikerho huolehti muun muassa kelkkailu-urien kunnossapidosta, järjesti moottorikelkkasafareita ja koulutusta mopoilijoille. Moottoripyöräilijöiden kokoontumisajoa järjestettiin vuoteen 1995 asti Ristijärvellä ja Hyrynsalmella. Osallistujaennätys toteutui vuonna 1992 Ristijärvellä, mihin saapui noin 200 motoristia.

Yhdistys piti kokouksia ja kokoontumisia Nurmikadun nuorisotiloissa ja vuonna 1997 yhdistys järjesti 50-vuotisjuhlat Hotelli Kajanuksessa.

Jääratakilpailut 1998, oikealla Ilkka Roininen.

2000-luku

Motocross-radan rakentamista Kivimäkeen mietittiin jo 1980-luvulla, mutta silloin paikkaa pidettiin liian kivisenä ja tasaisena. 2000-luvun alussa alettiin moottoriurheilukeskuksen paikkaa harkita uudelleen Kivimäkeen. Matinmäkeä kuitenkin kunnostettiin ja kehitettiin edelleen. Vuonna 2000 sinne raivattiin moottoripyörien enduro-rata ja vuonna 2006 motocross-radalle rakennettiin kastelujärjestelmä. Motocrossin valtakunnalliset kilpailut järjestettiin Matinmäessä vuosittain heinäkuussa 2000-2006 ja nuorten kesäleirille oli välillä niin paljon tulijoita, ettei kaikkia voitu ottaa mukaan. Vuonna 2005 yhdistys kokeili uutena lajina joukkue-enduron kestävyysajoa, jonka kesto oli kolme tuntia. Talvisin Matinmäessä ajettiin muutamana vuonna moottorikelkoillakin snowcrossia.

Jäärata-ajaja järjestettiin Kivimäen Kylkiäisellä, mutta harrastus hiipui vähäksi aikaa, kun yhdistyksen jäsen Ilkka Roininen menehtyi Tuusulan jääratakisan harjoituksissa vuonna 2000. Vuonna 2008 yhdistys sai järjestettäväkseen SM jäärata-ajon Paltaniemellä Keski-Suomen heikon jäätilanteen vuoksi.

Vuonna 2002 moottorikerho ja Kajaanin kaupunki tekivät sopimuksen kelkkailu-urien kunnossapidosta sen jälkeen, kun Kainuun ympäristökeskus ja kaupunki olivat tehneet urien peruserustustyön. Kelkkaurien kunnossapitoa oli noin 100 kilometriä. Kunnossapitosopimus irtisanottiin keväällä 2008. Reittien kunnostuksen lisäksi järjestettiin safariajaja ja moottorikelkkakisoja järjestettiin vuosina 2005-2007 Kajaanin raviradalla sekä vuonna 2008 Paljakassa.

Yhdistykseen perustettiin karting-jaosto vuonna 2002, vaikka karting-ajolle ei täällä vielä ollut ajorataa. Syyskokouksessa 2008 tehtiin päätös, että moottorikerho sekä Offroad Kainuu ry yhdistyvät. Kainuun Moottorikerhon jäsenmäärä kasvoi noin 30 hengellä ja yhdistykseen perustettiin offroad-jaosto. Seuraavana vuonna yhdistys perusti Santamäen maastoratojen rakentamishankkeen Kivimäen alueelle, jossa toimi jo kerhon jäärata sekä Kajaanin Urheiluautoilijoiden rallisprint-rata. Ympäristölupa uudelle radalle saatiin vuonna 2009.

Oona Vaattovaara ja Antti Haataja Matinmäessä 2008.

2010- ja 2020-luku

Kivimäkeen sijoittuva uusi ratahanke sai Oulujärvi Leaderin myönteisen rahoituspäätöksen vuonna 2010 ja rakentaminen konkretisoitui jo saman vuoden syksyllä. Lokakuussa 2011 Santamäen radalla järjestettiin ensimmäisiä testiajoja. Matinmäen vuokrasopimus irtisanottiin ja sen jäähyväisnäytösajot pidettiin syyskuussa 2012.

Seuraavina vuosina Santamäki oli lähes joka vuosi moottorikelkkojen SM-sprinttikisan pitopaikka. Aluetta kehitettiin koko ajan paremmaksi harjoittelu- ja kisapaikaksi. Muuta toimintaa olivat muun muassa SM jäärata-ajot Kuluntalahdessa vuosina 2012 ja 2020 sekä elokuussa 2015 Vuokatissa Rallin Suomen juniorimestaruussarjan osakilpailu.

Keväällä 2021 yhdistys toteutti Santamäen perusparannushankkeen, jossa rata sai uuden muodon, pinnoitteen ja turva-alueet. Kivimäen alueella Kainuun Moottorikerho hallinnoi maastoratoja ja jäärataa, Kajaanin Urheiluautoilijat hallinnoivat rallisprintt-alueita ja Kajora hallinnoi asfalttirata-alueita, jossa toteutetaan muun muassa liukkaan kelin harjoittelua. Vuonna 2022 Kainuun moottorikerho pystyi järjestämään juhluvuotensa kunniaksi Kajaanissa virallisen motocross-kilpailun monen vuoden tauon jälkeen.

Motocross-kisojen lähtö Santamäessä 3.9.2022

Motocross-kisat Santamäessä 4.9.2022

1950-luvulla motocross-radat olivat kapeita ja ohittaminen vaikeaa.
Kuvassa Helge Sarjosalo ajaa takaa eteläsuomalaisista Moskaria.

www.kajaaninmoottorikerho.fi